

XV Olimpiada Znajomości Afryki – I etap

5 grudnia 2016 r.

TEST

Test ten zawiera 50 pytań, obejmujących tematycznie kilka dziedzin, związanych bezpośrednio z tematem Olimpiady. Do każdego zaproponowano trzy odpowiedzi: a, b, c, **z których tylko jedna jest właściwa.**

Udzielenie odpowiedzi na pytanie polega na wyborze odpowiedzi, którą uznajesz za najlepszą i zakreśleniu odpowiedniej literki: a, b lub c. Jeśli przez pomyłkę zakreślisz niewłaściwą literkę, otocz ją kółkiem i zaznacz krzyżykiem właściwą odpowiedź. Pamiętaj, że **zawsze możesz wybrać tylko jedną odpowiedź.** Zakreślenie więcej niż jednej możliwości, traktowane będzie jako odpowiedź błędna.

Na końcu przepisz zakreślone przez Ciebie odpowiedzi do **arkusza odpowiedzi.**

Za każdą poprawną odpowiedź otrzymujesz jeden punkt, za odpowiedź błędną lub brak odpowiedzi - zero punktów. Za całość testu można zatem otrzymać maksymalnie 50 punktów.

Na rozwiązanie całego testu przeznaczone jest 90 minut (1,5 godziny).

Pamiętaj, że udział w XV Olimpiadzie Znajomości Afryki powinien być dla Ciebie przygodą, a nie stresującym egzaminem! **POWODZENIA!**

KWESTIONARIUSZ OSOBOWY UCZESTNIKA OLIMPIADY

Imię i nazwisko	
Szkoła, klasa	
Miejscowość, Mail i telefon	

ARKUSZ ODPOWIEDZI

1. [A] [B] [C]	14. [A] [B] [C]	27. [A] [B] [C]	40. [A] [B] [C]
2. [A] [B] [C]	15. [A] [B] [C]	28. [A] [B] [C]	41. [A] [B] [C]
3. [A] [B] [C]	16. [A] [B] [C]	29. [A] [B] [C]	42. [A] [B] [C]
4. [A] [B] [C]	17. [A] [B] [C]	30. [A] [B] [C]	43. [A] [B] [C]
5. [A] [B] [C]	18. [A] [B] [C]	31. [A] [B] [C]	44. [A] [B] [C]
6. [A] [B] [C]	19. [A] [B] [C]	32. [A] [B] [C]	45. [A] [B] [C]
7. [A] [B] [C]	20. [A] [B] [C]	33. [A] [B] [C]	46. [A] [B] [C]
8. [A] [B] [C]	21. [A] [B] [C]	34. [A] [B] [C]	47. [A] [B] [C]
9. [A] [B] [C]	22. [A] [B] [C]	35. [A] [B] [C]	48. [A] [B] [C]
10. [A] [B] [C]	23. [A] [B] [C]	36. [A] [B] [C]	49. [A] [B] [C]
11. [A] [B] [C]	24. [A] [B] [C]	37. [A] [B] [C]	50. [A] [B] [C]
12. [A] [B] [C]	25. [A] [B] [C]	38. [A] [B] [C]	
13. [A] [B] [C]	26. [A] [B] [C]	39. [A] [B] [C]	

1. Według Z. Komorowskiego początki dawnej Ghany sięgają: **a) być może III-IV w.,** b) VIII w.; c) X-XI w.
2. Dawna Ghana swoją potęgę i rozrost zawdzięczała: a) handlowi niewolników; b) kopalniom soli; **c) żelazu i złotu.**
3. Apogeum potęgi dawnego państwa Mali przypada na: a) VIII-IX w.; **b) XIII-XIV w.;** c) XVII-XVIII w.
4. Pod koniec XIV wieku rewolucję obyczajową wśród Hausa zapoczątkował islam. Mimo to nawrócenie się Hausa długi czas było raczej powierzchowne. Dopiero bunt Fulanów pod wodzą Osmana dan Fodio, który ogłosił się zwierzchnikiem wiernych i sułtanem upowszechnił na tym obszarze prawo koraniczne. Było to: a) w XVII w.; **b) w początkach XIX w.;** c) na początku XX w.
5. Niemcy utraciły swoje kolonie i wpływy: a) już w 1905 r., **b) po I wojnie światowej;** c) po II wojnie światowej.
6. Szczyt swej potęgi monarchia Rwandy osiągnęła w XVIII w. Pełną niepodległością cieszyła się przez cały wiek XIX i dopiero w 1899 r. uznała nad sobą protektorat: a) Belgii; **b) Niemiec;** c) Francji.
7. Państwa Hausa, których początek sięga X wieku, położone były na terenie dzisiejszej: **a) Nigerii;** b) Ghany; c) Mali.
8. Najpotężniejszym państwem przez nich stworzonym była, powstała na początku XVIII w., federacja Aszantów. Anglicy pokonali ją dopiero w 1892 r. po wielu wyprawach i zawziętych walkach. Jaki to lud? **a) Akan;** b) Ewe; c) Dinka.
9. Rozmiłowani w niezależności Hererowie stawiali zacięty opór podbojowi kolonialnemu: a) Anglików; b) Portugalczyków; **c) Niemców.**
10. Pierwszym premierem i wieloletnim prezydentem niepodległej Kenii był: a) Paul Biya; **b) Jomo Kenyatta;** c) Blaise Compaore.
11. Tradycyjnie dominującą w społeczeństwie Rwandy grupą społeczną byli: **a) pasterze Tutsi;** b) rolnicy Hutu; c) rybacy Twa.
12. Liberię w 1847 r. utworzyli: **a) wyzwoleni niewolnicy ze Stanów Zjednoczonych;** b) Fulanie; c) potomkowie mieszkańców państwa Akan.
13. Cywilizacja suahili rozwinęła się pod wpływem: a) Egiptu; **b) sułtanatu Zanzibaru;** c) państwa Szylluków.
14. Tradycyjnym zajęciem Akan jest: a) rybołówstwo; **b) uprawa ziemi;** c) hodowla.
15. Współcześnie z tego ludu rekrutuje się przeważająca część nowych elit Togo i Beninu. Są to: a) Arabowie malijscy; **b) Ewe;** c) Dogonowie.
16. Azande, Bazande albo Zande, zwani też Niam Niam są wielkim ludem rozprzestrzenionym na terenach dzisiejszej: **a) Demokratycznej Republiki Kongo, Republiki Środkowej Afryki i Sudanu;** b) Gwinei Bissau i Gwinei Konakry; c) Kenii i Ugandy.

17. Azande są: a) rybakami; b) koczowniczymi hodowcami; **c) rolnikami.**
18. U Azande rody wodzowskie, w odróżnieniu od innych rodów, praktykują: a) sororat; b) poliginie; **c) endogamię.**
19. Kultura łowców stepowych w najczystszej formie zachowała się u ludów: a) Fulbe; **b) Kojsan;** c) Masajów.
20. Cheikh Anta Diopa i jego zwolennicy lansowali tezę, że starożytny Egipt był dziełem: a) ludów arabskich; **b) ludów czarnych;** c) ludów berberyjskich.
21. W Czarnej Afryce: a) wszystkie ludy praktykują obrzezanie; b) wszystkie ludy praktykują obrzezanie i klitoridektomię; **c) są też duże grupy ludów nie znające obrzezania.**
22. W Afryce Zachodniej rozpowszechnione jest „święto pochryznu” (ignamu, jamsu). Jest to: a) tradycyjna uprawa zbożowa; **b) roślina bulwiasta o smaku podobnym do ziemniaka;** c) owoce baobabu.
23. Rytualne uśmiercanie władców praktykowano niegdyś m.in. wśród: a) Fulbe i Mbororo; b) Kirdi z północnego Kamerunu; **c) Joruba i Szylluków.**
24. Zjawisko rytualnego królobójstwa, krwawego przejmowania władzy, która w ten sposób miała być chroniona przed osłabieniem i zachowywać swą wieczną młodość, występowało: a) w wielu regionach świata; b) tylko w Afryce Wschodniej i Środkowej; **c) w różnych zakątkach całej Afryki.**
25. Ambo, zwani też Owambo, stanowią współcześnie około połowy ludności: **a) Namibii;** b) Lesoto; c) Botswany.
26. L.S. Senghor omawiając system rządów w państwach zachodnioafrykańskich Sererów podkreśla z naciskiem, że władcy: a) mieli tam władzę absolutną; **b) nie mogli podjąć żadnej decyzji bez aprobaty swej Rady Przybocznej;** c) radzili się swojej rodziny.
27. Trudniący się zaś wypasem bydła czarni niewolnicy Tuaregów: **a) odrywając się od swych seniorów, stworzyli odrębny lud zwany Bella lub Buzu;** b) nie mogli wchodzić w związki małżeńskie; c) ich dzieci po narodzeniu były sprzedawane jako niewolnicy.
28. Wśród ludu Mangbetu małżeństwa są z reguły poligyniczne, spotyka się sororat. Co to jest sororat? a) Zamiana mężów przez siostry; **b) Kolejne poślubianie siostr przez tego samego męża;** c) obowiązek wyjścia za mąż najpierw starszej siostry.
29. Szczególna znaczenie dla Szylluków ma kult Njakanga. Kim on jest? a) najwyższe bóstwo panteonu; **b) mityczny założyciel ich państwa;** c) totem – wielki krokodyl.
30. Fangowie panują niepodzielnie w tym kraju. Jest to: **a) Gwinea Równikowa;** b) Lesoto; c) Zambia.
31. Niloci to zamiłowani hodowcy bydła; pasterstwem i hodowlą zajmują się u nich: a) kobiety; **b) mężczyźni;** c) niewolnicy.

32. John Mbiti przebadał 300 ludów Afryki. Według niego u wszystkich tych ludów bez wyjątku ludzie uważają Boga: **a) za Istotę Najwyższą**; b) Ducha ogarniającego Ziemię; c) Wielkiego Przodka.
33. Co do liczby bóstw przez siebie uznawanych w Afryce prym wiodą: a) Azande; **b) Jorubowie**; c) Tutsi.
34. Niemal wszystkie ludy afrykańskie posiadają: a) instytucjonalną kastę kapłanów; **b) zaklinaczy deszczu**; c) instytucję charyzmatycznych proroków.
35. Jedna z grup językowych – khoisańska (kojsańska) – rozciąga się na obszarze: a) Afryki północno – wschodniej; **b) Afryki Południowej**; c) Afryki Zachodniej.
36. W Afryce Czarnej do rzadkości w rzeźbie należą wizerunki: a) bóstw; b) przodków; **c) Boga Najwyższego**.
37. Kim są żywi zmarli? a) osoby niepełnosprawne fizycznie i intelektualnie z którymi niemożliwe jest nawiązanie kontaktu; **b) zmarli do piątego pokolenia**; c) zmarli w śpiączce.
38. Za jakie wykroczenie prawne lub moralne grozi kara śmierci? a) **za uprawianie czarnej magii**; b) kradzież; c) znieważenie wuja.
39. Wśród muzułmanów w Afryce największą siłę stanowią: a) izmaelici; b) szyici; **c) sunnici**.
40. W tzw. Kościołach niezależnych niezwykle ważne miejsce zajmują: a) praktyki postne; **b) uzdrowienia i objawienia**; c) modlitwa kontemplacyjna.
41. Według powszechnego przekonania założycielem Kościoła Koptyjskiego był: a) św. Jan; b) św. Maurycy; **c) św. Marek**.
42. W IV wieku chrześcijaństwo rozpowszechniło się w górach Etiopii, a w VI wieku: a) na południe do Jeziora Wiktorii; **b) w górę Nilu do Nubii**; c) po Zatokę Gwinejską.
43. Od schyłku XV wieku prawie wszyscy misjonarze w Afryce byli Portugalczykami, lecz od XVII wieku i później w misje na kontynencie włączyli się: **a) Włosi i Francuzi**; b) Polacy i Niemcy; c) Hiszpanie i Anglicy.
44. Ogłoszony świętym dowódca paziów króla Mwangi, spalony na stosie w 1886 roku to: a) Claude Makelele; **b) Karol Lwanga**; c) Maurice Rugambwa.
45. U podstaw przeważającej praktyki afrykańskiej przez blisko 100 lat leżał plan czteroletniego katechumenatu autorstwa: a) Daniela Comboniego; b) kard. Constantiniiego; **c) Kard. Karola Lavigerie**.
46. Odwieczna triada pomocy misyjnej to: a) kościół, seminarium duchowne; **b) kościół, szkoła, szpital**; c) kościół, gospodarstwo rolne, klasztor.
47. Światowa Konferencja Misyjna z 1910 roku odbyła się w: a) **Edynburgu**; b) Johannesburgu; c) Jaunde.
48. Dziś Ganda z Ugandy są w większości: a) muzułmanami; **b) chrześcijanami**; c) wyznawcami religii tradycyjnych.

49. Na początku XX w. w Afryce: **a) nie było ani jednego biskupa obrządku łacińskiego pochodzenia azjatyckiego lub afrykańskiego;** b) było dwóch biskupów obrządku łacińskiego pochodzenia afrykańskiego; c) było dziesięciu biskupów obrządku łacińskiego pochodzenia afrykańskiego.
50. SMA – *Societas Missionum ad Afros* – Lyońskie Seminarium dla Misji Afrykańskich to: **a) instytut nie mający charakteru zakonnego, skupia kapłanów i braci bez ślubów zakonnych;** b) jedno z seminariów kształcących afrykańskich duchownych; c) inaczej Ojcowie Biali.